

ข้าวเกษตรโลก

เมียนมาร์ส่งออกข้าวฟุ้ง หวังทวงคืนแชมป์ส่งออกข้าว

การส่งออกข้าวของเมียนมาร์ส่อแววสดใสในปี นี้ หลังนายหลี่ เค่อเฉียง (Li Keqiang) นายกรัฐมนตรีของจีนให้คำมั่นในการหารือรอบกับคณะเจ้าหน้าที่เมียนมาร์ช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ ๒๕ ณ กรุงเนปิดอว์ เมียนมาร์ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๗ จะนำเข้าข้าวจากเมียนมาร์ในปี ๒๕๕๘ จำนวน ๑ ล้านตัน และจะดำเนินการให้การค้าข้าวผ่านชายแดนภาคเหนือของเมียนมาร์เข้าสู่จีน ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลจีนถือว่าการนำเข้าข้าวของผู้ประกอบการจีนดังกล่าว เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายของจีน ให้เป็นสิ่งที่สามารถดำเนินการได้โดยไม่ผิดกฎหมาย

ในช่วงหลายปีนี้มีผู้ประกอบการค้าข้าวของเมียนมาร์ลักลอบส่งออกข้าวจากภาคเหนือของเมียนมาร์ ส่วนใหญ่ผ่านเมืองหมู่เจ้ หรือมูเซ (Muse) ในเขตรัฐชาน (Shan) ของเมียนมาร์เข้าสู่จีนอย่างคึกคัก เฉลี่ยวันละประมาณ ๔,๕๐๐ ตัน โดยยังไม่รวมการส่งออกปลายข้าวอีกประมาณวันละ ๑,๕๐๐ ตัน

ทั้งนี้ สหพันธ์ข้าวแห่งเมียนมาร์ (Myanmar Rice Federation: MRF) ได้บรรลุข้อตกลงซื้อขายข้าวให้กับรัฐวิสาหกิจด้านการค้าธัญพืช น้ำมันพืช และอาหารของจีน (China National Cereals, Oils and Foodstuffs Corporation: COFCO) ในปีนี้จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ตัน เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ซึ่งจะต้องเป็นข้าวที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน โดยรัฐบาลจีนกำลังพิจารณาจะเข้าไปจัดตั้งหน่วยงานตรวจรับรองคุณภาพและมาตรฐานของข้าวเมียนมาร์ก่อนจะส่งออกไปจีน (โดยจะจัดตั้งเป็นบริษัท China Certification and Inspection Company: CCIC)

ปัจจุบันเมียนมาร์ได้เริ่มการส่งออกข้าวไปจีนตามข้อตกลงการค้าข้าวดังกล่าว โดยในเดือน พฤษภาคม ๒๕๕๘ ได้ส่งออกข้าวไปจีนประมาณ ๓,๐๐๐ ตัน และจะทยอยส่งออกข้าวไปจีนครั้งต่อไปช่วงปลายเดือนมิถุนายน และเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘ ขณะนี้มี ๒๙ บริษัทได้รับอนุญาตจากทางการเมียนมาร์ให้สามารถส่งออกข้าวไปจีนได้

ผลจากการคลี่คลายในการค้าข้าวระหว่างเมียนมาร์และจีนดังกล่าว ได้ส่งผลให้การค้าข้าวผ่านชายแดนภาคเหนือของเมียนมาร์เข้าสู่จีน ซึ่งรัฐบาลจีนถือว่าเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย และชะลอตัวลงตั้งแต่ช่วงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๗ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ หลังรัฐบาลจีนใช้มาตรการตรวจสอบเข้มข้น ตรวจสอบโกดังเก็บสต็อกข้าวของผู้ค้าข้าวและผู้นำเข้าข้าวจากเมียนมาร์ ห้ามการนำเข้าข้าวจากเมียนมาร์ ได้เริ่มฟื้นตัวกลับมาทำการค้าอย่างคึกคักอีกครั้ง ปัจจุบันมีการส่งออกข้าวผ่านชายแดนภาคเหนือของเมียนมาร์เข้าสู่จีน เฉลี่ยวันละประมาณ ๔,๐๐๐ ตัน

โดยเมียนมาร์ส่งออกข้าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับแต่ปี ๒๕๕๖/๕๗ (เมษายน ๒๕๕๖-มีนาคม ๒๕๕๗) ด้วยปริมาณการส่งออกประมาณ ๑.๓ ล้านตัน ถัดมาปี ๒๕๕๗/๕๘ (เมษายน ๒๕๕๗-มีนาคม ๒๕๕๘) เพิ่มขึ้นเป็นประมาณ ๑.๘ ล้านตัน สูงสุดในรอบ ๕๐ ปี และสหพันธ์ข้าวแห่งเมียนมาร์คาดการณ์ว่า ปี ๒๕๕๘/๕๙ (เมษายน ๒๕๕๘-มีนาคม ๒๕๕๙) จะส่งออกเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ ๒ ล้านตัน ซึ่งเป็นระดับการส่งออกข้าวของเมียนมาร์ช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒

ปัจจุบันเมียนมาร์ส่งออกข้าวไปจีนเป็นหลัก (ปี ๒๕๕๗/๕๘ คิดเป็นประมาณร้อยละ ๗๕ ของการส่งออกข้าวทั้งหมดของเมียนมาร์) ตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญอื่นๆ ได้แก่ แอฟริกา และสหภาพยุโรป **เมียนมาร์มีเป้าหมายจะขยายการส่งออกข้าวเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ ๔ ล้านตันภายในปี ค.ศ. ๒๐๒๐ (๒๕๖๓)** โดยปัจจุบันเมียนมาร์ผลิตข้าวได้ปีละประมาณ ๑๔ ล้านตัน บริโภคภายในประเทศปีละประมาณ ๑๒ ล้านตัน

ทั้งนี้ สหภาพยุโรป (EU) ซึ่งมีความต้องการนำเข้าข้าวคุณภาพดีในแต่ละปีไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ ล้านตัน นำเข้าข้าวจากเมียนมาร์ช่วงเดือนกันยายน ๒๕๕๗ ถึงเดือนเมษายน ๒๕๕๘ เพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัว เมื่อเทียบกับช่วงระยะเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว โดยเพิ่มจาก ๒๐,๘๔๘ ตัน เป็น ๔๕,๒๔๐ ตัน เมื่อผนวกกับแนวโน้มที่ดีหลังการพบเจรจาระหว่างคณะผู้แทนทางการค้าจากคณะกรรมการการยุโรป กับสหพันธ์ข้าวแห่งเมียนมาร์ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๘ เพื่อหาหรือความเป็นไปได้ที่จะซื้อขายข้าวหอมระหว่างกัน จึงเป็นที่มั่นใจว่าเมียนมาร์จะสามารถขยายการส่งออกข้าวไป EU ในปีนี้ได้เพิ่มขึ้น **คาดการณ์ว่าจะสามารถขยายการส่งออกข้าวไป EU ในปี ๒๕๕๘/๕๙ เพิ่มขึ้นเท่าตัวจากปีที่แล้ว** ซึ่งมีปริมาณการส่งออกข้าวไป EU ประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ตัน เป็นประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ตัน ทั้งนี้ ประเทศใน EU ที่เป็นตลาดข้าวสำคัญของเมียนมาร์ อาทิ เบลเยียม เดนมาร์ก และโปแลนด์

อย่างไรก็ดี การส่งออกข้าวที่เพิ่มมากขึ้น เมื่อผนวกกับการแข็งค่าขึ้นของเงินเหรียญสหรัฐ เทียบกับค่าเงินจียัด (Kyat) ได้ส่งผลให้ราคาข้าวภายในเมียนมาร์ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องนับแต่ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๗ จนถึงปัจจุบัน ข้อมูลจากองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ระบุว่า ราคาข้าวภายในเมียนมาร์เพิ่มสูงขึ้นถึงประมาณร้อยละ ๓๓ สร้างความเดือดร้อน วิตกกังวลต่อผู้บริโภคและผู้เกี่ยวข้อง เกรงว่าอาจจะเกิดการขาดแคลนข้าวเพื่อการบริโภค ภายในประเทศ แต่สหพันธ์ข้าวแห่งเมียนมาร์ เห็นว่าราคาข้าวภายในประเทศน่าจะขึ้นไปอยู่ ณ ระดับราคาสูงสุดแล้ว มีแนวโน้มจะลดต่ำลงในระยะเวลาอันใกล้

ในทรรศนะของผู้เชี่ยวชาญจากธนาคารโลกเห็นว่า เมียนมาร์มีโอกาสและศักยภาพที่จะเพิ่ม การส่งออกข้าวในอนาคตได้อีกหลายเท่าตัวจากปริมาณการส่งออกปัจจุบัน หากสามารถ ดำเนินการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตข้าว เพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของผลผลิตข้าว ปรับปรุงประสิทธิภาพโรงสีข้าว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพข้าวจากการสีข้าว และปรับปรุง ระบบโลจิสติกส์ รวมถึงระบบบริหารจัดการส่งออก เพื่อลดต้นทุนในการดำเนินการให้ต่ำลง

อ้างอิง

- (1) <http://mekongoryza.com/en/ricenews/rice-news/395/rice-hopes-pinned-on-china.html>
- (2) <http://oryza.com/22705/mrf-expects-myanmar-export-2-million-tons-rice-fy-2015-16-18-last-year>
- (3) <http://oryza.com/22757/cross-border-rice-exports-china-may-increase-sharply-2015-says-usda-post>
- (4) <http://oryza.com/22958/eu-seeks-aromatic-rice-import-deal-myanmar>
- (5) <http://oryza.com/22975/myanmar-confirms-adequate-domestic-rice-stocks-amid-rising-prices>
- (6) <http://oryza.com/myanmar-illegal-rice-exports-china-reach-800000-tons-first-nine-months-fy-2014-15>
- (7) <http://oryza.com/myanmar-begins-formalities-export-rice-legally-china>
- (8) <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2014/06/11/myanmar-sopportunity-to-double-rice-export-and-reduce-roverty>
- (9) http://www-wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSP/IB/2014/03/11/000442464_20140311122905/Rendered/PDF/858040WP0REVIS0Report0R50Box382162B.pdf
- (10) <https://blogs.worldbank.org/eastasiapacific/bigger-and-better-harvest-myanmar-s-rice-export-opportunities>
- (11) <http://www.nationmultimedia.com/aec/Myanmar-to-export-200000-tonnes-of-rice-to-EU-30262732.html>
- (12) <http://www.myanmarinternationaltv.com/news/rice-exports-myanmar-attempts-supply-eu>

อ้างอิง (ต่อ)

- (14) <http://www.mmbiztoday.com/articles/myanmar-rice-exports-highest-over-50-yrs>
- (15) <http://www.mmtimes.com/index.php/business/14987-rice-hopes-pinned-on-china.html>
- (16) <http://www.mmtimes.com/index.php/business/14308-border-rice-trade-to-survive-bilateral-move-to-legalise-trade-with-china.html>
- (17) <http://www.myanmarinsider.com/myanmars-rice-export-tops-two-million-tons/>
- (18) <http://www.moi.gov.mm/moi:eng/?q=news/24/04/2015/id-2936>

โดย.....ปรีชา วงศ์สกุลเกียรติ
ส่วนการต่างประเทศ สำนักยุทธศาสตร์การเกษตร
วิจัยประเมินผล และส่งเสริมกิจการพิเศษ
สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ
มิถุนายน ๒๕๕๘